

تعاریف توسعه پایدار روستایی

الف) توسعه روستایی پایدار عبارتست از فرایند پایدار مدیریت تغییرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی در چارچوب قانون اساسی، اسناد بالا دستی به منظور افزایش رفاه و تعالی جامعه روستایی است. هدف از این توسعه بهبود شرایط محیطی و حفظ ارزش های آن، حفظ هویت تاریخی جامعه روستایی، دسترسی عادلانه به فرصت ها و مشارکت آگاهانه مردم و نهادهای محلی در برنامه ریزی و مدیریت یکپارچه منابع از طریق توانمند سازی آنان، تنوع بخشی در اقتصاد روستایی و ایجاد ظرفیت های مالی همگام با توسعه گردشگری روستایی، ارتقا بهره وری کشاورزی با تاکید بر مزارع کوچک، معیشت پایدار و امحاء فقر، بهره گیری از دانش بومی و فناوری های نوین می باشد. بنابراین توسعه پایدار روستایی در پرتو توسعه کلی جامعه و از طریق پیوند زدن جامعه روستایی با کلیت سرزمین میسر است.

ب) توسعه پایدار روستایی به آن توسعه ای در نواحی روستایی اطلاق می شود که از نظر زیست محیطی غیر مخرب، از نظر فنی مناسب، از نظر اقتصادی ماندگار و از نظر اجتماعی قابل پذیرش باشد.

ج) توسعه پایدار روستایی فرایندی است مستمر، همه جانبه و چند بعدی در چارچوب قوانین و مقررات به هدف تحقق جامع روستایی برخوردار از هویت تاریخی، زیر ساخت های اجتماعی، دسترسی عادلانه به فرصت ها، مشارکت آگاهانه و فعال در ابعاد مختلف، توانمند سازی با افزایش سطح بهره وری ظرفیت های موجود و ایجاد ظرفیت های جدید با بهره گیری از تکنولوژی سازگار بر پایه دانش بومی محلی بمنظور بهبود کیفیت زندگی و معیشت پایدار بر اساس نیاز مردم با اولویت اقشار آسیب پذیر با ایجاد امنیت اکولوژیکی، اجتماعی، اقتصادی.

د) فرایندی چند بعدی است که موضوع آن بهبود و ارتقا کیفیت زندگی جامعه روستایی بویژه اقشار آسیب پذیر اجتماع روستایی است. فرایندی که با بهره گیری از سازوکارهایی چون برنامه ریزی، سازماندهی، تقویت خود کفایی فردی و جمعی و ایجاد دگرگونی مناسب در ساختار های ذهنی و اجتماعی روستائیان تلاش می کند که در آنها قدرت، توان و اختیار بهره گیری از قابلیت ها و منابع در اختیارشان را تقویت کند تا بواسطه آن بتوانند وضعیت موجودشان را به وضعیت مناسب و مطلوب تغییر دهند.

کمیته توسعه روستایی و عشایری

توسعه روستای دارای مولفه هایی چون افزایش بازدهی کشاورزی، دگرگونی در نسبت های بیکاری و میزان اشتغال و دگرگونی در توزیع درآمد، دگرگونی در مالکیت اراضی، دگرگونی در هرم قدرت و تحول در الگوی مشارکت در تصمیم گیری، افزایش در تحرک اجتماعی که موجب تغییر در نظام قشر بندی اجتماعی گردد. نیز دگرگونی در شاخص هایی چون سطح تحصیلات، دسترسی به امکانات آموزشی، نسبت جمعیت به پزشک، تعداد درمانگاه، وضع سکونت، راههای روستایی، برق رسانی، تغذیه و دگرگونی در ارزش ها و باورها و گرایش ها می باشد

۵) توسعه روستایی، فرآیند مشارکتی، جریان پویا و متکی بر اصول، عقاید و اخلاق مترقی اسلامی است که با تمرکز بر افراد و مکان به جای بخش اقتصادی، توان و قابلیت ساکنان روستایی و عشایر را برای کنترل بر فعالیت ها و دارایی ها و افزایش بازدهی آنها و برای تعیین اولویت های خود به منظور ساختن آینده، متناسب با حفظ حقوق نسل های آتی شکوفا می سازد؛ به گونه ای که استانداردهای زندگی در سکونتگاه های روستایی و عشایری در ابعاد مادی و معنوی (به خصوص برای گروه های عقب نگه داشته شده) با توجه خاص به ویژگی های محلی ارتقاء یابد، خوداتکایی تقویت، عدم تعادل های سرزمینی رفع و حیات طیبه محقق شود. روستاها و مناطق عشایری دارای هویت، مؤلفه ها و ویژگی های خاص خود هستند که اثربخشی طرح ها و برنامه ها، در گرو توجه به آنهاست.

۶) تغییر در زیر ساخت های نهادینه شده در جامعه روستایی بر اساس تحولات فرهنگی خود جوش و بهره برداری از امکانات جدید مورد نیاز جامعه روستایی.

۷) توسعه پایدار روستایی عبارتست از فرایند تغییرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی به منظور حفظ و تقویت هویت تاریخی و فرهنگی و ماندگاری جوامع روستایی، ایجاد زیر ساخت های اقتصادی و اجتماعی جهت دسترسی عادلانه به فرصت ها و مشارکت آگاهانه و توانمند مردم و نهاد های محلی.

هدف از توسعه روستایی این است که در چارچوب یک نظام مدیریتی یکپارچه، حکمروایی خوب محقق شود، معیشت پایدار مستقر شود، با سود آوری اقتصادی و ایجاد ظرفیت های مالی و جذب سرمایه، فقر کاهش یابد، با بهره گیری از دانش بومی و فناوری های نوین و با اتکا بر مدیریت منابع و کاربری ها، کیفیت کالبدی در نواحی روستایی ارتقاء یابد، منابع زیست محیطی برای نسل های آینده پایدار شود، از زیست بوم های ناپایدار حمایت شود و در نهایت کیفیت زندگی انسانی تعالی یابد.